

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 5.9.2006
COM(2006) 475 konč.

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Oblikovanje okoljske strategije za Sredozemlje

{SEC(2006)1082}

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Oblikovanje okoljske strategije za Sredozemlje

1. UVOD

Sredozemlje je največje evropsko morje in združuje prebivalce držav, ki si delijo njegove vode. Njihovo dobro počutje je odvisno od zdravega okolja. Toda kljub skoraj tridesetletnim mednarodnim prizadevanjem za zaščito tega edinstvenega ekosistema, pa se zaradi vedno večjih pritiskov z okolja še naprej slabša. Po sedanjih načrtih bi lahko do leta 2025¹ bilo pozidane 50 % sredozemske obale, kar kaže samo na eno od razsežnosti teh pritiskov. Z nedavnimi študijami² so začeli meriti stroške degradacije okolja v več državah³. Poslabšanje okolja v Egiptu je bilo ocenjeno na od 2,7 do 5,1 milijarde eurov na leto (ali 3,2–6,4 % BDP), v Alžiriji na 1,5 milijarde eurov na leto (ali 3,6 % BDP) in v Maroku 1,2 milijarde EUR na leto (ali 3,7 % BDP)⁴. Jasno je, da če želimo zavarovati zdravje ljudi, ki tam živijo, njihov gospodarski in družbeni razvoj, moramo nekaj storiti. Sredozemske države morajo delovati zdaj, da zavarujejo svoje okolje in kar najustrezneje upravljajo z njegovimi naravnimi viri.

V zadnjih tridesetih letih so številne organizacije in pobude opredelile vzroke težav in razvile strategije ter ukrepe za njihovo rešitev. Toda te strategije ostajajo neizvedene. Razen pogosto navedenih težav zaradi omejenih finančnih sredstev je eden glavnih razlogov za to neukrepanje nizka politična pomembnost, ki se pripisuje okolju, med drugim nezadostno povezovanje okoljskih, gospodarskih in družbenih razsežnosti trajnostnega razvoja. Pomanjkanje tako okoljskega upravljanja kot nezadostno ozaveščanje javnosti glede okoljskih vprašanj poslabšuje razmere. Poleg tega je šibko sodelovanje med različnimi akterji, od lokalnih do mednarodnih, oslabilo učinkovitost mednarodne pomoči.

Ker nobena država ne more biti sama odgovorna za poslabšanje okolja v Sredozemlju, tako ga tudi nobena država ne more zavarovati sama. Evropska unija mora kot vodilni regijski akter odigrati svojo vlogo pri varovanju te skupne dediščine, toda njena omejena sredstva ji ne omogočajo, da bi delovala sama. Zaradi potreb regije, ki zelo presegajo zmogljivosti in sredstva, s katerimi se te potrebe lahko zadovoljijo, bo Komisija morala osredotočiti svoja prizadevanja in omejena sredstva na tista področja, ki bodo imela jasno dodano vrednost; Komisija mora prav tako razviti realni strateški pristop do okoljskega sodelovanja na Sredozemlju. Vsak od naših partnerjev v mednarodnih organizacijah, skupnost donatorjev in predvsem razni akterji in države na obeh straneh Sredozemlja bodo morali izpeljati pomembna dodatna in usklajena prizadevanja, če bomo želeli doseči cilj, to je čistejše in bolj zdravo Sredozemlje. Uspeh bo konec koncev odvisen od splošne politične podpore, ki se bo kazala v jasni odločnosti, da se za nalogo uporabijo potrebna sredstva.

¹ A sustainable future for the Mediterranean – The Blue Plan's Environment and Development outlook
² http://www.metap.org/main.php?id_menu=12

³ Alžirija, Egipt, Jordanija, Libanon, Maroko, Sirija in Tunizija

⁴ Še en primer stroškov poslabšanja okolja so podatki Evropskega informacijskega sistema za gozdne požare (EFFIS) ES, ki kažejo povprečno izgubo približno 600 000 ha gozdnih površin na sredozemskem območju EU vsako leto, s stroški, ocenjenimi na skoraj 2 milijardi EUR na leto.

Države, ki mejijo na Sredozemlje, se lahko razvrstijo v skupine glede na njihov politični odnos z EU. Sedanje in potencialne države članice EU bistveno prispevajo k varovanju Sredozemlja tako, da se usklajujejo z okoljsko politiko in zakonodajo EU ter jo učinkovito izvajajo. Strategija EU je zanje dobro opredeljena, zato se bo le-ta osredotočila na tiste države partnerice⁵ v skupini, ki jih zajema evropska sosedska politika (ENP)⁶.

Novembra 2005, na 10. obletnico evro-sredozemskega vrha, so se voditelji partnerstva ponovno zavezali k procesu in se osredotočili na dejavnosti ter skupaj sprejeli petletni delovni program⁷. Vse države v regiji so se obvezale, da bodo povečale prizadevanja za bistveno zmanjšanje onesnaževanja Sredozemskega morja do leta 2020, kar je postalo znano kot pobuda Obzorje 2020, ter so pozvale k oblikovanju izvedljivega časovnega načrta za doseg teh ciljev.

Po obširni razpravi⁸ z zadevnimi akterji glede Obzorja 2020 je Komisija pripravila to sporočilo z namenom:

- očrtati pobudo Obzorje 2020 ter sestaviti prvi predlog za izvedljiv časovni načrt zmanjšanja onesnaževanja, o katerem bi razpravljali s partnerji, kot pomembni korak k izpolnjevanju politične zaveze, ki je bila sprejeta v Barceloni;
- očrtati, kako lahko Komisija s svojim intenzivnejšim sodelovanjem vzporedno s pobudo Obzorje 2020 prispeva k varovanju in revitalizaciji Sredozemlja ter kako si bo prizadevala izboljšati sodelovanje z državami partnericami in ostalimi akterji.

Pristop bo podpiral splošno pomorsko politiko EU⁹ (in njen okoljski steber, pomorsko strategijo EU¹⁰), ki se še oblikuje.

2. CILJI OKOLJSKEGA SODELOVANJA ZA SREDOZEMLJE

Ker se onesnaževanje prosto širi po regiji, so države, ki mejijo na Sredozemsko morje, med seboj odvisne. Onesnaževanje iz tretjih držav ima neposredni vpliv na EU in prav tako onesnaževanje, ki ga povzročamo mi, škodi našim sosedom. Enako so naravni viri, kot so voda, zrak, prst in biotska raznovrstnost povezani v kompleksne ekosisteme in z gibanjem blaga, oseb in storitev; njihova medsebojna odvisnost zahteva integrirano in usklajeno delovanje. Sredozemlje je mogoče zavarovati le z usklajenim, delujočim sistemom za varstvo okolja in revitalizacijo celotnega območja. Evropska komisija je pripravljena delovati v smeri zastavljenega cilja s sodelovanjem z državami članicami.

⁵ Alžirija, Egipt, Izrael, Jordanija, Libanon, Libija, Maroko, Palestinske oblasti, Sirija in Tunizija

⁶ http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm

⁷ „Desetletnica evro-sredozemskega partnerstva: Program dela za spopadanje z izzivi naslednjih pet let“ COM (2005) 139 konč.

⁸ Ta razprava je med drugim vključevala srečanje na visoki ravni 19. decembra 2005 v Barceloni z nacionalnimi oblastmi, lokalnimi in regionalnimi upravami, mednarodnimi organizacijami ter mednarodnimi finančnimi institucijami, predstavniki nevladnih organizacij in poslovno skupnostjo ter neuradno spletno posvetovanje na spletni strani Komisije: http://ec.europa.eu/environment/enlarg/med/horizon_2020_en.htm

⁹ Zelena knjiga „Prihodnji pomorski politiki Unije naproti: evropska vizija za oceane in morja“ z dne 7. junija 2006, COM(2006) 275 konč.

¹⁰ Sporočilo Komisije „Tematska strategija za varstvo in ohranjanje morskega okolja“ z dne 24. oktobra 2005, COM(2005)504 konč.

Glavni cilji okoljskega sodelovanja Komisije s sredozemskimi državami so:

- pomagati državam partnericam pri razvoju delujočih okoljskih ustanov in trdne, učinkovito izvajane okoljske politike ter pravnega okvira, ki omogoča vključevanje skrbi za okolje v sektorske politike;
- doseči izmerljivo manjšo stopnjo onesnaževanja, ki se dosledno uporablja za celotno območje, kar vodi v koristi za zdravje vseh, obenem pa zmanjšati vpliv nekontrolirane dejavnosti na naše naravno okolje;
- spodbujati pripravljenost okoljskih uprav, da obravnavajo izjemne razmere ter trenutna in dolgoročna okoljska vprašanja;
- spodbujati trajnostno (gospodarsko učinkovito, družbeno ustrezno in okoljsko izvedljivo) uporabo zemljišč in morja v sredozemski regiji;
- spodbujati okrepljeno civilno družbo, v kateri ima javnost dostop do okoljskih informacij, sodeluje pri sprejemanju odločitev v zvezi z okoljem in v kateri se spodbuja okoljska ozaveščenost;
- spodbujati regionalno sodelovanje med državami partnericami za podporo tem ciljem.

Doseganje teh ciljev ne bo samo varovalo okolja, ampak bo prispevalo k dolgoročni gospodarski rasti v regiji.

3. SREDSTVA ZA DOSEGANJE NAŠEGA CILJA

Sredstva, ki jih ima Komisija na razpolago za okoljsko sodelovanje z regijo, so naslednja:

3.1 Finančna pomoč

Možna pomoč Evropske skupnosti za države partnerice ENP se bo črpala iz Evropskega sosedskega in partnerskega instrumenta (ENPI). Zato bodo morali vsi projekti dokazati jasno povezavo z evropsko sosedsko politiko (ENP), evro–sredozemskim partnerstvom (EMP) in akcijskimi načrti ENP, kjer so bili sprejeti. Omejeno financiranje Skupnosti je prav tako možno za globalne projekte iz prihodnjega Tematskega programa o okolju in trajnostnem upravljanju naravnih virov, vključno z energijo (ENRTP).

Pomoč EU bo v primerjavi z naložbenimi potrebami regije vsekakor ostala majhna. Zato bodo projekti za zmanjšanje onesnaževanja še naprej prejeli večji del svojega financiranja od posojil mednarodnih finančnih ustanov, prispevkov ostalih donatorjev, nacionalnih sredstev in ostalih finančnih sredstev. Prihodnja pomoč ES si bo prizadevala za kar največje spodbujevalne učinke tudi pri mednarodnih finančnih ustanovah, in sicer z usmerjeno uporabo orodij, kot so tehnična pomoč in subvencioniranje obrestnih mer, kjer bo ustrezno, saj te lahko prispevajo k večji uporabi posojil. Poleg tega se bo še naprej posvečala pozornost pomoči za ukrepe izgradnje zmogljivosti. Večja uporaba izsledkov raziskav bi lahko prispevala k stroškovni učinkovitosti.

3.2 Krepitev dialoga in lastništva

Evropska unija se je zavezala k političnemu dialogu z državami partnericami skozi evrosredozemsko partnerstvo in evropsko sosedsko politiko. V zadnjih letih je bila za lažji dialog razvita formalna struktura srečanj pododborov v sklopu dvostranskih pridružitvenih sporazumov. Komisija bo zagotovila, da se ta struktura uporabi za poglobitev okoljskih vprašanj tudi izven okvira okoljskih ministrstev (zlasti tistih, odgovornih za načrtovanje in financiranje) ter za spodbujanje integracije okoljskih razprav v vse pomembne sektorske politike, vključno z gospodarsko politiko.

Dejavnosti Komisije v sredozemskih tretjih državah morajo biti v skladu s cilji evropske sosedske politike in vsemi pravnimi obveznostmi do tretjih držav, ki izhajajo iz celotne zakonodaje EU (*pravni red*), vključno z mednarodnimi obvezami, kot so izvedbeni načrt iz Johannesburga, ki je bil sprejet na svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju leta 2002. Akcijski načrti ENP določajo prednostne ukrepe, ki jih morajo sprejeti EU in države partnerice. Ti načrti vsebujejo več okoljskih ukrepov, ki so usmerjeni k povečanju okoljskega upravljanja, obravnavajo posebne skrbi v zvezi z okoljem ter spodbujajo mednarodno in regionalno okoljsko sodelovanje. EU in države partnerice si delijo lastništvo nad temi načrti, ki so bili skupno sprejeti in se tudi tako izvajajo, temeljijo pa na prednostnih nalogah vsake države in EU.

Okoljske dejavnosti v Sredozemlju bodo prav tako prispevale k izvajanju akcijskega načrta za okoljsko pobudo, ki sta ga razvila Afriška unija (AU) in Novo partnerstvo za razvoj Afrike (NEPAD), s katerima je EU v zadnjih nekaj letih v stalnem stiku.

Nevladne organizacije (NVO) so ključni akterji pri razvoju in izvajanju okoljske politike in pogosto delujejo tam, kjer vladne agencije nočejo ali ne morejo posredovati. Toda njihova prisotnost v regiji je šibka, zato je treba izgraditi zmogljivosti NVO, da bodo lahko sodelovale v političnem dialogu. Komisija bo podpirala razvoj in delovanje mrež regionalnih NVO in stikov z njimi, s katerimi bo krepila civilno družbo z razvojem skladnega regionalnega pristopa in deljenjem dobre prakse. Prav tako se bodo spodbujale platforme nacionalnih NVO, vključno glede učinkovitejše uporabe obstoječih rezultatov raziskav in poudarjanja sodelovanja na področju znanosti v prihodnosti.

Komisija bo še naprej pripisovala velik pomen odprtosti in transparentnosti, s čimer bo zagotavljala, da njene dejavnosti ne bodo omejene samo na stike z interesnimi skupinami na nacionalni ravni, ampak si bo pri razvoju in izvajanju okoljske politike prizadevala za stike z vsemi interesnimi skupinami, kot so lokalni in regionalni organi, predstavniki civilne družbe in poslovna skupnost.

3.3 Mehanizmi za pospeševanje usklajevanja

Komisija bo tesno sodelovala z raznimi partnerji, s čimer bo zagotovila, da se bodo njene dejavnosti odvijale na tistih področjih, na katerih imajo jasno dodano vrednost.

Na področju okolja v Sredozemlju je trenutno dejavnih veliko organizacij, zlasti tiste, povezane z Barcelonsko konvencijo¹¹, katere Skupnost je pogodbenica in ki je jedro sodelovalnih prizadevanj v regiji.

¹¹ Konvencija o varstvu morskega okolja in obalnih območij Sredozemskega morja

Skupni Akcijski načrt za Sredozemlje¹² (MAP), delovni program Evropske komisije, podpisan leta 2005, bo zagotovil večjo skladnost med dejavnostmi dveh organizacij na številnih prednostnih področjih, vključno z:

- izvajanjem evropske pomorske strategije,
- izvajanjem evropske strategije za integrirano upravljanje obalnega območja (ICZM) in zagotavljanjem skladnosti trenutnih del na Protokolu ICZM v okviru Barcelonske konvencije,
- doseganjem ciljev, povezanih z zmanjšanjem onesnaževanja in varovanjem biotske raznovrstnosti.

Sodelovanje se bo nadaljevalo s Svetovno banko in Evropsko investicijsko banko v smislu Programa tehnične pomoči za Sredozemlje (METAP). Memorandumi o soglasju z mednarodnimi finančnimi ustanovami se bodo v celoti izkoristili, tako da se bo zagotovilo boljše usklajevanje okoljskih ukrepov v Sredozemlju. Prav tako bodo storjeni koraki h krepitvi stika s strateškim naložbenim skladom Globalnega sklada za okolje (GEF).

Tesnejše vezi z zgoraj navedenimi akterji in raznimi dvostranskimi donatorji se bodo vzpostavile z razvojem Organizacijskega odbora Obzorja 2020, ki je opisan v nadaljevanju.

Zagotovilo se bo boljše usklajevanje med ukrepi, ki se spodbujajo v okviru Sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnologijo (FP7), in ukrepi v okviru zunanjega instrumenta EU, vključno kar zadeva potrebe za izgradnjo zmogljivosti in raziskovalno infrastrukturo ter uporabo raziskav.

3.4 Prenos, prilagoditev in uporaba izkušenj EU

EU ima veliko izkušenj pri obravnavanju okoljskih problemov v Sredozemlju, vključno s spodbujanjem trajnostne proizvodnje in potrošniških vzorcev ter vključevanjem skrbi za okolje v ostale sektorje. EU lahko prav tako deli pristope, ki so bili uspešni v raznih delih Evrope, z vsemi državami v Sredozemlju, prilagojene njihovem družbeno–gospodarskemu kontekstu.

Instrument TAIEX¹³ je sedaj dostopen državam ENP. Zato bo poleg tekočega dela za podporo izgradnje zmogljivosti v državah kandidatkah in ostalih državah jugovzhodne Evrope ta instrument skladno s potrebami držav partneric prav tako pomagal pri usmerjenem prenosu okoljskih izkušenj in znanja EU, in sicer z dejavnostmi, kot so delavnice, študijski obiski in obiski strokovnjakov v zadevne države. Ta instrument bo še zlasti uporaben pri prenosu in prilagajanju izkušenj držav članic EU na določeno regijo, s čimer bo spodbujal izpolnjevanje obveznosti, ki so zajete v akcijskih načrtih ENP.

Program LIFE in Kratko– in srednjeročni akcijski program (SMAP) sta uspešno podprla veliko okoljskih projektov, pridobljene pa so bile tudi izkušnje v državah partnericah in v EU, ki so pomembne za vprašanja te regije. Te izkušnje bodo na razpolago državam partnericam in interesnim skupinam.

¹² Sekretariat Barcelonske konvencije

¹³ Urad za izmenjavo informacij o tehnični pomoči

Na področju raziskav je za Sredozemlje zlasti pomembnih veliko trenutnih in nedavno zaključenih projektov v okviru 5. in 6. okvirnega programa za raziskave. Primeri vključujejo projekte v zvezi z vprašanji voda v okviru sredozemske komponente Pobude EU o vodi in projekte, ki zajemajo izredno onesnaženje morja, pomorske in obalne raziskave ter vplive podnebnih sprememb. Izsledki večjih projektov so običajno prosto na razpolago in jih bo Komisija delila z državami partnericami preko obstoječih informacijskih mrež in orodij, vključno z internetom.

Komisija se zaveda izzivov, ki jih prinaša spodbujanje trajnostnega turizma v Sredozemlju¹⁴, in je zato sestavila skupino strokovnjakov z imenom Skupina za trajnostni turizem (TSG), ki vključuje predstavnike industrijskih združenj, sindikatov/civilne družbe, turističnih krajev ter uprav držav članic in mednarodnih organizacij. Od Skupine za trajnostni turizem se pričakuje, da bo do konca leta 2006 podala niz predlogov in priporočil, od katerih bodo pomembnejši predstavljeni partnerjem.

Med konvencijami, ki obravnavajo Baltik, Črno morje in Sredozemlje, se bodo izmenjevale izkušnje.

4. OBZORJE 2020

Na 10. obletnici evro–sredozemskega vrha so bila dana politična pooblastila za razvoj pobude za zmanjšanje onesnaževanja Sredozemlja.

S sredstvi, ki jih ima Komisija na razpolago, je opredelila področja, ki lahko imajo dodano vrednost, s katero bodo prispevala k doseganju ciljev okoljskega sodelovanja, ki je bilo prej načrtovano.

Obstaja potreba po okrepljenem usklajevanju med različnimi akterji, s čimer bi se povečala učinkovitost sprejetih okoljskih dejavnosti, vključno s finančno in tehnično pomočjo. Komisija ima ugoden položaj za vodenje teh prizadevanj.

Zato Komisija kot nadaljevanje vrha v Barceloni ponuja pobudo Obzorje 2020 in v prilogi k temu sporočilu dodaja predlog za zahtevan „izvedljiv časovni načrt“. Ta predlog je namenjen kot podlaga nadaljnjim razpravam z državami partnericami, in bi ga evro–sredozemski ministri za okolje sprejeli na svojem tretjem zasedanju v Kairu novembra 2006.

Pobuda Obzorje 2020 bo gradila na obstoječih ustanovah in rezultatih, zapolnjevala bo vrzeli, kjer lahko prinese dodano vrednost. Delovala bo v okviru že obstoječih in novih instrumentov okoljske politike ter podpirala izpolnjevanje obveznosti glede zmanjšanja onesnaževanja, ki so bile sprejete v okviru Barcelonske konvencije. Glede na rezultate naših razprav z različnimi partnerji se predlaga, da se dejavnosti Obzorje 2020 razvrstijo v naslednje štiri skupine:

- Projekti za zmanjšanje onesnaževanja

V sodelovanju z državami koristnicami, ustreznimi mednarodnimi finančnimi ustanovami, akcijskim načrtom za Sredozemlje in drugimi interesnimi skupinami bo oblikovan ožji izbor projektov, ki bodo v prvi vrsti obravnavali prednostne sektorje,

¹⁴ COM(2003) 716 „Temeljne smernice za trajnost evropskega turizma“

opredeljene na 10. obletnici evro–sredozemskega vrha, to so komunalni odpadki, komunalne odpadne vode in industrijske emisije.

- **Ukrepi za izgradnjo zmogljivosti**

Za dopolnjevanje začelih ukrepov in pobud bodo sproženi ukrepi za oblikovanje potrebnih pogojev za trajnostno varovanje okolja Sredozemlja, vključno z oblikovanjem zakonodaje, institucijami in podporo lokalnim organom in civilni družbi. Posebna pozornost bo namenjena ukrepom za izgradnjo zmogljivosti na lokalni ravni. Ti ukrepi bodo zajemali širše področje, kot so trije prednostni sektorji iz komponente, ki zajema zmanjšanje onesnaženja.

- **Raziskave**

Nadaljevala se bodo prizadevanja za oblikovanje, razširjanje in sporočanje znanstvenih dognanj, ki bodo podpirala cilje Obzorja 2020. Dejavnosti bodo zajemale razširjanje ustreznega znanja, pridobljenega v okviru nedavnih programov za raziskave in programa LIFE, znanstveno sodelovanje v okviru prihodnjega 7. okvirnega programa za raziskave, neposredne ukrepe Skupnega raziskovalnega središča Komisije (JRC) in mednarodne ukrepe na področju človeškega potenciala.

- **Spremljanje, vodenje in pregled**

Evropska agencija za okolje v sodelovanju s statističnim uradom Evropske komisije (EUROSTAT), Program v okviru Barcelonske konvencije za raziskave in onesnaževanje morja v Sredozemlju (MEDPOL), Evro-sredozemski informacijski sistem o vodah (EMWIS) ter Evropska komisija in druga ustrezna telesa bodo razvila „statistično preglednico“, s katero bodo merila napredek pri ravni onesnaženja Sredozemlja in izkoristila trenutno delo na evropski ravni.

Svetovalni organizacijski odbor z množičnim članstvom bo spremljal izvajanje pobude na vseh točkah.

5. ŠIRŠE SODELOVANJE IZVEN OBSEGA OBZORJA 2020

Medtem ko bo pobuda Obzorje 2020 obravnavala ključna vprašanja v zvezi z onesnaženjem Sredozemlja, pa Obzorje 2020 samo po sebi ne more popolnoma doseči ciljev, predstavljenih v razdelku 2. Zaradi tega obstaja potreba po nadaljnjih ukrepih in pobudah, ki jih je treba izvajati vzporedno.

V skladu z evropsko sosedsko politiko in njenimi akcijskimi načrti ter evro–sredozemskim partnerstvom bo okoljsko sodelovanje med Komisijo in sredozemskimi partnerji v naslednjih letih reševalo naslednja vprašanja, ki v pobudi Obzorje 2020 niso zajeta:

- celovito izvajanje akcijskih načrtov ENP (spodbujanje okoljskega upravljanja, pospeševanje mednarodnega in regijskega sodelovanja, vključevanje skrbi za okolje in zdravje v razne sektorje politike, obravnavanje posebnih skrbi za okolje in zdravje, kot so dezertifikacija, kakovost zraka in vode, turizem itd.);

- nadaljnje vključevanje skrbi za okolje v ustrezne gospodarske sektorje, s posebnim poudarkom na tistih gospodarskih sektorjih, ki predstavljajo najvišji potencial v smislu spodbujanja gospodarske rasti in zaposlovanja;
- svetovne grožnje okolju, kot so podnebne spremembe in izgubljanje biotske raznovrstnosti, kar je bilo opredeljeno v nedavnem sporočilu, ki predlaga tematski program za trajnostno upravljanje naravnih virov¹⁵. Komisija bo podobno nadaljevala s podporo sredozemske komponente Pobude EU o vodi, vključno z raziskovalno komponento, kot delom prispevka EU k dosežkom Razvojnih ciljev tisočletja, ki so širši od tistih, opredeljenih v Obzorju 2020;
- še naprej bodo obravnavana ostala prednostna regionalna vprašanja, kot so okoljska in zdravstvena tveganja in nesreče, degradacija prsti in ICZM;
- uporaba presoje vplivov na okolje in strateška okoljska presoja se bo sistematično spodbujala po vsej regiji;
- spodbujalo se bo oblikovanje ustreznih indikatorjev, kar se bo ohranjalo skozi obstoječe regionalne mehanizme statističnega sodelovanja (npr. okolje MEDSTAT);
- Evropski informacijski sistem za gozdne požare se bo v sodelovanju s FAO Silva Mediterranean razširil na celotni sredozemski bazen;
- države članice EU se bo spodbujalo k sodelovanju s sosednjimi državami, da bi izvedli tiste dele okoljske zakonodaje EU, ki zadeva sodelovanje s tretjimi državami; primer tega je predlog Direktive o morski strategiji¹⁶, katere področje delovanja je širše od specifične osredotočenosti Obzorja 2020 in ki že lahko izhaja iz končanih in tekočih raziskav;
- sodelovanje bo še naprej spodbujalo vključevanje skrbi za okolje v ostale sektorje; Komisija bo dokončala Presajo vpliva o trajnostni trgovini (SIA) za evro–sredozemsko prostotrgovinsko območje (EMFTA); ti sklepi in priporočila bodo vključeni v trgovinska pogajanja z državami partnericami;
- še naprej se bo po potrebi nadaljevalo delo na pomembnih perečih vprašanjih, kot so suša, pomanjkanje pitne vode in poplave;
- dvostranski pridružitveni sporazumi med EU in sredozemskimi državami partnericami navajajo še ostala področja okoljskega sodelovanja;
- ukrepi za spodbujanje pripravljenosti v primeru izjemnih razmer, kot so okoljske nesreče v regiji.

6. SKLEP

Sredozemsko morje je mogoče celovito varovati le, če vse države, ki mejijo nanj, prevzamejo svoj del odgovornosti za njegovo varovanje in ohranjanje ekosistema do največje možne

¹⁵ Zunanji ukrepi: Tematski program za okolje in trajnostno upravljanje naravnih virov, vključno z energijo, COM(2006) 20.

¹⁶ Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Direktiva o morski strategiji), COM(2005) 505

mere. Potrebe po varovanju okolja presegajo sredstva mnogih sredozemskih držav. Prav tako sama pomoč donatorjev ne bo zagotovila trajnostne prihodnosti. Cilj zmanjšanja onesnaževanja Sredozemlja bi se lahko zdel nedosegljiv zaradi velikih finančnih posledic, toda z osredotočenjem na najbolj pereče točke značilnih sektorjev, krivih za onesnaževanje, in z usklajevanjem virov in skupnim delovanjem je mogoče situacijo izboljšati. V času, ko so sredstva omejena, je zelo pomembno, da Evropska komisija in ostali člani skupnosti donatorjev uskladijo svoja prizadevanja, s čimer bi zagotovili, da se pomoč pravilno usmeri in učinkovito porabi ter da ne pride do podvajanja prizadevanj.

Glede na strategijo, očrtano v tem dokumentu, si bo Evropska komisija prizadevala za povečanje učinkovitosti sodelovanja ES pri podpori ne samo lastnih prednostnih nalog, pač pa tudi podpori prednostnih nalog partnerjev. Za poudarjanje prednostnih nalog v zvezi z varovanjem okolja celotne regije bo Komisija uporabila instrumente evropske sosedске politike in evro–sredozemskega partnerstva. Posebna pozornost bo namenjena spodbujanju partneric pri izvajanju okoljskih ukrepov, h katerim so se že zavezale, da bi strateške načrte spremenile v dejanja na mestu samem. Države partnerice, ki kažejo največjo pripravljenost za delo z EU na okoljskih vprašanjih, bodo tiste, s katerimi bo Komisija najprej storila korak naprej. Komisija ne more prevzeti okoljske odgovornosti za svoje partnerice, lahko pa jim pomaga, da te odgovornosti prevzamejo same. Samo s skupnim delovanjem lahko upamo, da bomo zavarovali našo skupno dediščino Sredozemlja.